ΨΗΦΙΣΜΑ (ΕΕ) 2023/322 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

της 18ης Οκτωβρίου 2022

με τις παρατηρήσεις που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της απόφασης σχετικά με την απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το οικονομικό έτος 2020, τμήμα ΙΙ — Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και Συμβούλιο

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ,

— έχοντας υπόψη την απόφασή του σχετικά με την απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το οικονομικό έτος 2020, τμήμα ΙΙ — Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και Συμβούλιο,

— έχοντας υπόψη το άρθρο 100 και το παράρτημα V του Κανονισμού του,

— έχοντας υπόψη τη δεύτερη έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου του Προϋπολογισμού (A9-0236/2022),

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με το άρθρο 13 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, κάθε θεσμικό όργανο δρα εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που του ανατίθενται από τις Συνθήκες, σύμφωνα με τις διαδικασίες, τους όρους και τους σκοπούς τους οποίους προβλέπουν, και λαμβάνοντας υπόψη ότι τα θεσμικά όργανα συνεργάζονται μεταξύ τους καλή την πίστει·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με το άρθρο 317 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), η Επιτροπή εκτελεί τον προϋπολογισμό με δική της ευθύνη, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, και λαμβάνοντας υπόψη ότι, στο ισχύον πλαίσιο, η Επιτροπή αναθέτει στα άλλα θεσμικά όργανα της Ένωσης τις αρμοδιότητες που απαιτούνται για την εκτέλεση των τμημάτων του προϋπολογισμού που τα αφορούν·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με το άρθρο 319 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ, το Κοινοβούλιο έχει την αποκλειστική ευθύνη να χορηγεί απαλλαγή για την εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού της Ένωσης και λαμβάνοντας υπόψη ότι ο προϋπολογισμός του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Συμβουλίου αποτελεί τμήμα του προϋπολογισμού της Ένωσης·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με το άρθρο 235 παράγραφος 4 και το άρθρο 240 παράγραφος 2 ΣΛΕΕ, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο επικουρούνται από τη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου και λαμβάνοντας υπόψη ότι ο γενικός γραμματέας είναι εξολοκλήρου υπεύθυνος για τη χρηστή διαχείριση των πιστώσεων που εγγράφονται στο τμήμα ΙΙ του προϋπολογισμού της Ένωσης·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο, ως θεσμικά όργανα της Ένωσης και ως αποδέκτες του γενικού προϋπολογισμού της Ένωσης, θα πρέπει να είναι διαφανή και δημοκρατικά υπόλογα έναντι των πολιτών της Ένωσης και να υπόκεινται σε δημοκρατικό έλεγχο της δαπάνης των δημόσιων πόρων·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στο πλαίσιο της διαδικασίας απαλλαγής, το Κοινοβούλιο ως αρμόδια για την απαλλαγή αρχή επιθυμεί να τονίσει την ιδιαίτερη σημασία που έχει η περαιτέρω ενίσχυση της δημοκρατικής νομιμοποίησης των θεσμικών οργάνων της Ένωσης έναντι των πολιτών της Ένωσης, μέσω της ενίσχυσης της διαφάνειας και της λογοδοσίας, βασικά στοιχεία των οποίων αποτελούν η κατάρτιση του προϋπολογισμού βάσει επιδόσεων και η χρηστή διαχείριση των ανθρώπινων πόρων·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, επί μία εικοσαετία σχεδόν, το Κοινοβούλιο εφαρμόζει την καθιερωμένη και σεβαστή πρακτική της χορήγησης απαλλαγής σε όλα τα θεσμικά και λοιπά όργανα και οργανισμούς της Ένωσης για τις διοικητικές τους δαπάνες, και λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή υποστηρίζει ότι θα πρέπει να συνεχιστεί αυτή η πρακτική·

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ευρωπαία Διαμεσολαβήτρια («η Διαμεσολαβήτρια») διαπίστωσε στην απόφασή της στη στρατηγική έρευνα OI/2/2017/TE σχετικά με τη διαφάνεια της νομοθετικής διαδικασίας του Συμβουλίου, ότι η πρακτική του Συμβουλίου στη νομοθετική διαδικασία συνιστά κακοδιοίκηση και ότι το ζήτημα αυτό θα πρέπει να αντιμετωπιστεί προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα στους πολίτες να παρακολουθούν τη νομοθετική διαδικασία της Ένωσης·

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιβεβαιώνει το δικαίωμα των φορολογουμένων και του κοινού να τηρούνται ενήμεροι για τη χρήση των δημοσίων εσόδων·

I. λαμβάνοντας υπόψη ότι εδώ και περισσότερα από δέκα χρόνια η έλλειψη συνεργασίας του Συμβουλίου στη διαδικασία απαλλαγής εμποδίζει το Κοινοβούλιο να λάβει τεκμηριωμένη απόφαση σχετικά με τη χορήγηση απαλλαγής·

1. εκφράζει την αποδοκιμασία του για το γεγονός ότι το Συμβούλιο εξακολουθεί να αρνείται να συνεργαστεί στο πλαίσιο της διαδικασίας απαλλαγής, υποχρεώνοντας το Κοινοβούλιο να αρνείται τη χορήγηση απαλλαγής·

2. εκφράζει τη δυσαρέσκειά του για το γεγονός ότι ο προϋπολογισμός του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Συμβουλίου δεν έχει διαιρεθεί σε δύο χωριστούς προϋπολογισμούς, όπως συνιστά το Κοινοβούλιο σε προηγούμενα ψηφίσματά του σχετικά με την απαλλαγή, με σκοπό τη βελτίωση της διαφάνειας, της λογοδοσίας και της αποδοτικότητας για κάθε ένα από τα δύο θεσμικά όργανα·

3. υπενθυμίζει ότι οι βασικοί δείκτες επιδόσεων αποτελούν ευρέως αναγνωρισμένο εργαλείο για τη μέτρηση της επίτευξης σε σχέση με τους στόχους που έχουν τεθεί· καλεί το Συμβούλιο να περιλαμβάνει στις εκθέσεις διαχείρισής του σύνοψη των βασικών δεικτών επιδόσεών του και των σχετικών αποτελεσμάτων·

4. εκφράζει τη δυσαρέσκειά του για την έλλειψη ενημέρωσης σχετικά με την εφαρμογή του σχεδίου δράσης του Συμβουλίου για την ισότητα των φύλων και με τα μέτρα που έχουν ληφθεί για τη διασφάλιση ίσων ευκαιριών για τα άτομα με αναπηρία που απασχολούνται από το Συμβούλιο· καλεί το Συμβούλιο να παράσχει πληροφορίες στην αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή όσον αφορά την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων, τη γεωγραφική κατανομή και τις αναπηρίες των μελών του προσωπικού του, καθώς και τις σχετικές εσωτερικές πολιτικές·

5. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι το Συμβούλιο έχει μέχρι στιγμής αγνοήσει το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2020, όσον αφορά την ανάγκη να υπάρχει ειδική σύνθεση του Συμβουλίου σχετικά με την ισότητα των φύλων ([1]) και επιμένει ότι ένα ειδικό θεσμικό φόρουμ θα εξασφάλιζε ενισχυμένη ενσωμάτωση της ισότητας των φύλων στις πολιτικές και τις στρατηγικές της Ένωσης, καθώς και ουσιαστικό συντονισμό και πρόοδο στους κύριους φακέλους που σχετίζονται με την ισότητα των φύλων·

6. υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 286 παράγραφος 2 ΣΛΕΕ, το Συμβούλιο διορίζει τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου μετά από διαβούλευση με το Κοινοβούλιο, και κατανοεί τις δυσκολίες στην επίτευξη ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων λόγω της τρέχουσας διαδικασίας διορισμού· επισημαίνει τη σοβαρή ανισορροπία στην εκπροσώπηση των φύλων στο Ελεγκτικό Συνέδριο, όπου το 2020 υπήρχαν μόνο οκτώ γυναίκες μέλη έναντι 18 ανδρών· επαναλαμβάνει το αίτημά του προς το Συμβούλιο να επανεξετάσει τη διαδικασία διορισμού με στόχο την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος με συγκεκριμένες δράσεις, όπως το να καταστεί υποχρεωτική για τα κράτη μέλη η υποβολή μίας υποψηφιότητας από κάθε φύλο·

7. εκφράζει τη δυσαρέσκειά του για το γεγονός ότι το Συμβούλιο ασκεί το προνόμιό του στις διαδικασίες ορισμού και διορισμού πολλών θεσμικών και λοιπών οργάνων και οργανισμών της Ένωσης χωρίς να λαμβάνει υπόψη τις απόψεις των ενδιαφερόμενων μερών· εκφράζει τη λύπη του ιδίως για το γεγονός ότι, επανειλημμένα, το Συμβούλιο δεν έχει λάβει υπόψη τις συστάσεις του Κοινοβουλίου στο πλαίσιο του συμβουλευτικού του ρόλου όσον αφορά τον διορισμό των μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου· επιμένει ότι απαιτείται η αναθεώρηση αυτού του προνομίου του Συμβουλίου, ώστε να διασφαλιστεί και να ενισχυθεί η συμμετοχή των ενδιαφερόμενων θεσμικών και λοιπών οργάνων και οργανισμών·

8. υπενθυμίζει και υποστηρίζει τις συστάσεις της Διαμεσολαβήτριας σχετικά με τη διαφάνεια της νομοθετικής διαδικασίας του Συμβουλίου· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η διαδικασία λήψης αποφάσεων στο Συμβούλιο εξακολουθεί να απέχει πολύ από την πλήρη διαφάνεια, γεγονός που υπονομεύει την εμπιστοσύνη των πολιτών στην Ένωση ως διαφανή οντότητα, θέτοντας έτσι σε κίνδυνο τη φήμη της Ένωσης στο σύνολό της· καλεί το Συμβούλιο να λάβει αμελλητί όλα τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή των συστάσεων της Διαμεσολαβήτριας και των σχετικών αποφάσεων του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

9. εκφράζει την ανησυχία του για τον αυξανόμενο ρόλο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου όσον αφορά τους νομοθετικούς φακέλους, παρά το γεγονός ότι το εν λόγω θεσμικό όργανο δεν έχει ούτε νομοθετική ούτε εκτελεστική λειτουργία και δεν εφαρμόζει τα ίδια πρότυπα διαφάνειας με το Συμβούλιο, και ειδικότερα δεν λογοδοτεί· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η συμμετοχή των Μόνιμων Αντιπροσώπων των κρατών μελών στο Μητρώο Διαφάνειας είναι απολύτως εθελοντική και επιμένει ότι όλες οι μόνιμες αντιπροσωπείες θα πρέπει να συμμετέχουν ενεργά στο Μητρώο Διαφάνειας πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την Προεδρία του Συμβουλίου του κράτους μέλους τους· πιστεύει ότι οι υφιστάμενοι κανόνες δεοντολογίας όσον αφορά τις συγκρούσεις συμφερόντων, τη μεταπήδηση από τον δημόσιο στον ιδιωτικό τομέα και τη διαφάνεια των ομάδων συμφερόντων θα πρέπει να ενισχυθούν και να εναρμονιστούν· παροτρύνει το Συμβούλιο να κάνει πλήρη χρήση του συστήματος του Μητρώου Διαφάνειας πέρα από τους υφιστάμενους περιορισμούς του, και του ζητά να αρνείται συναντήσεις με μη εγγεγραμμένους εκπροσώπους ομάδων συμφερόντων·

([1]) ΕΕ C 445 της 29.10.2021, σ. 150.

10. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι, παρά τα επανειλημμένα αιτήματα του Κοινοβουλίου, ο κώδικας δεοντολογίας για τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου δεν έχει ευθυγραμμιστεί με εκείνους του Κοινοβουλίου και της Επιτροπής, ιδίως όσον αφορά την έγκριση δραστηριοτήτων μετά την αποχώρηση του Προέδρου·

11. εκφράζει τη δυσαρέσκειά του για το γεγονός ότι δεν έχει λάβει πληροφορίες σχετικά με τον κώδικα δεοντολογίας που ισχύει για όλα τα μέλη του προσωπικού του Συμβουλίου· επαναλαμβάνει ότι η δεοντολογική συμπεριφορά συμβάλλει στη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση και αυξάνει την εμπιστοσύνη του κοινού, κάτι που, όπως τόνισε το Ελεγκτικό Συνέδριο στην ειδική έκθεσή του αριθ. 13/2019: Πλαίσια δεοντολογίας των ελεγχθέντων θεσμικών οργάνων της ΕΕ: υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης, είναι απαραίτητο για την επιτυχία των δημόσιων πολιτικών, και ειδικότερα ότι οποιαδήποτε αντιδεοντολογική συμπεριφορά του προσωπικού και των μελών των θεσμικών οργάνων και των οργανισμών της Ένωσης προσελκύει υψηλά επίπεδα δημόσιου ενδιαφέροντος και αποδυναμώνει την εμπιστοσύνη στην Ένωση·

12. εκφράζει εκ νέου τη βαθιά του ανησυχία για τις περιπτώσεις επιβεβαιωμένης σύγκρουσης συμφερόντων ορισμένων εκπροσώπων κρατών μελών που συμμετέχουν στις διαδικασίες για τη χάραξη πολιτικής και τη λήψη αποφάσεων για τον προϋπολογισμό· πιστεύει ότι οι εκπρόσωποι κρατών μελών που ωφελούνται άμεσα από επιδοτήσεις της Ένωσης μέσω επιχειρήσεων που έχουν στην ιδιοκτησία τους, δεν θα πρέπει να συμμετέχουν στις συζητήσεις και τις ψηφοφορίες στο πλαίσιο του προϋπολογισμού σχετικά με τις συγκεκριμένες επιδοτήσεις·

13. επαναλαμβάνει το αίτημά του προς τις εκ περιτροπής Προεδρίες του Συμβουλίου να αρνούνται κάθε εταιρική χορηγία για την κάλυψη ορισμένων από τις δαπάνες τους· κατανοεί ότι οι χρηματοδοτικοί πόροι από τους εθνικούς προϋπολογισμούς διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών και ότι κάθε κράτος μέλος, ανεξάρτητα από το μέγεθός του και τον διαθέσιμο προϋπολογισμό του, θα πρέπει να έχει ίσες ευκαιρίες να οργανώσει μια επιτυχημένη Προεδρία του Συμβουλίου, αλλά πιστεύει ότι η αποδοχή εταιρικής χορηγίας βλάπτει τη φήμη του, διότι ενέχει κίνδυνο πρόκλησης συγκρούσεων συμφερόντων· επαναλαμβάνει το αίτημά του προς το Συμβούλιο, να εγγραφεί η Προεδρία του Συμβουλίου στον προϋπολογισμό προκειμένου να διασφαλιστούν επαρκή και ενιαία πρότυπα αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας των εργασιών της·

14. υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 319 ΣΛΕΕ, το Κοινοβούλιο ασκεί τα προνόμιά του στις διαδικασίες απαλλαγής και έχει την αποκλειστική ευθύνη να χορηγεί απαλλαγή για την εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού της Ένωσης, και ότι ο προϋπολογισμός του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Συμβουλίου αποτελεί τμήμα του προϋπολογισμού της Ένωσης·

15. υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 335 ΣΛΕΕ, «η Ένωση αντιπροσωπεύεται από το κάθε θεσμικό όργανο, δυνάμει της διοικητικής αυτονομίας του, για τα θέματα που αφορούν την αντίστοιχη λειτουργία του» και ότι, συνεπώς, λαμβάνοντας υπόψη και το άρθρο 59 του δημοσιονομικού κανονισμού, τα θεσμικά όργανα διαθέτουν τις αναγκαίες αρμοδιότητες και είναι υπεύθυνα τα ίδια για την εκτέλεση των τμημάτων του προϋπολογισμού που τα αφορούν·

16. σημειώνει ότι, δυνάμει του άρθρου 100 του Κανονισμού του, «οι διατάξεις σχετικά με τη διαδικασία χορήγησης απαλλαγής στην Επιτροπή […], όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού, εφαρμόζονται επίσης στη διαδικασία χορήγησης απαλλαγής […] στα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για την εκτέλεση των προϋπολογισμών άλλων θεσμικών και άλλων οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως το Συμβούλιο»·

17. τονίζει ότι, επί μία εικοσαετία σχεδόν, το Κοινοβούλιο εφαρμόζει την καθιερωμένη και σεβαστή πρακτική της χορήγησης απαλλαγής σε όλα τα θεσμικά και λοιπά όργανα και στους οργανισμούς της Ένωσης για τις διοικητικές τους δαπάνες· τονίζει την άποψη που έχει εκφράσει επανειλημμένα η Επιτροπή, ότι θα πρέπει να συνεχιστεί η πρακτική αυτή από το Κοινοβούλιο·

18. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι το Συμβούλιο, για περισσότερο από μία δεκαετία, έχει δείξει ότι δεν είναι πρόθυμο να συνεργαστεί με το Κοινοβούλιο στο πλαίσιο της διαδικασίας απαλλαγής, γεγονός που καθιστά αδύνατο για το Κοινοβούλιο να λάβει τεκμηριωμένη απόφαση απαλλαγής· θεωρεί ότι αυτή η έλλειψη συνεργασίας καταδεικνύει πλήρη περιφρόνηση του ρόλου του Κοινοβουλίου και παραβιάζει την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας μεταξύ των θεσμικών οργάνων, με αποτέλεσμα τις πολύ αρνητικές συνέπειες της δυσφήμισης της διαφάνειας και του δημοκρατικού ελέγχου του προϋπολογισμού της Ένωσης, καθώς και της διάβρωσης της εμπιστοσύνης των πολιτών στην Ένωση· ζητά τον πλήρη σεβασμό του προνομίου και του ρόλου του Κοινοβουλίου σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία τονίζει το δικαίωμα των φορολογουμένων και των πολιτών να τηρούνται ενήμεροι σχετικά με τη χρήση των δημόσιων εσόδων και υπογραμμίζει ότι το δικαίωμα αυτό συνδέεται με τον ρόλο του Κοινοβουλίου στη διαδικασία απαλλαγής ως του μόνου θεσμικού οργάνου που εκλέγεται άμεσα από τους πολίτες της Ένωσης·

19. παραμένει πεπεισμένο ότι είναι δυνατή η επίτευξη συμφωνίας επί του θέματος, εάν το Συμβούλιο επιδείξει πολιτική βούληση για συνεργασία· επαναλαμβάνει τη βούληση του Κοινοβουλίου να συμμετάσχει σε εποικοδομητικό διάλογο και καλεί, στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο να επαναλάβει αμελλητί τις διαπραγματεύσεις με το Κοινοβούλιο, προκειμένου να βρεθεί λύση στο τρέχον πλαίσιο της διαδικασίας απαλλαγής·

20. επισημαίνει ότι, όπως εκφράζεται στο ψήφισμά του της 4ης Μαΐου 2022 σχετικά με τη συνέχεια που δόθηκε στα συμπεράσματα της διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης ([2]), τα συμπεράσματα της εν λόγω διάσκεψης απαιτούν αλλαγές στις Συνθήκες, μεταξύ άλλων όσον αφορά την απλούστευση της θεσμικής αρχιτεκτονικής της Ένωσης, μεγαλύτερη διαφάνεια και λογοδοσία στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και νέο προβληματισμό σχετικά με τις αρμοδιότητες της Ένωσης· πιστεύει ότι οι προσδοκίες των πολιτών της Ένωσης συνιστούν αδιαμφισβήτητη εντολή για τη βελτίωση της διαφάνειας και της λογοδοσίας, ιδίως όσον αφορά τον προϋπολογισμό της Ένωσης και, συνεπώς, τη διαδικασία απαλλαγής·

21. επαναλαμβάνει ότι η ενδεχόμενη αναθεώρηση των Συνθηκών θα μπορούσε να καταστήσει τη διαδικασία απαλλαγής σαφέστερη και διαφανέστερη, ιδίως αν ανατεθεί στο Κοινοβούλιο ρητή αρμοδιότητα να χορηγεί απαλλαγή σε όλα τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης μεμονωμένα, αλλά υποστηρίζει ότι η επανέναρξη των διαπραγματεύσεων μεταξύ του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη διαδικασία απαλλαγής με σκοπό την εξεύρεση λύσης μέσω καλύτερης διοργανικής συνεργασίας εντός του ισχύοντος πλαισίου που ορίζουν οι Συνθήκες θα μπορούσε να αποτελεί ένα πρώτο βήμα για την υπέρβαση του σημερινού αδιεξόδου.

([2]) Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2022)0141.